Erica carnea

keuringsrapport

J.G. Flecken

In het najaar van 1998 werd op verzoek van de keuringscommissie van de Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen het in Nederland aanwezige en gekweekte sortiment Erica carnea (voor zover mogelijk) bijeengebracht. Dit werk werd verricht door J. van der Lip (J.W.D.E. van der Lip Kwekerijen) te Hazerswoude-Dorp. Het doel hiervan was het grote sortiment te keuren op sier- en gebruikswaarde. Het aantal cultivars van E. carnea is de laatste twintig jaar, vaak ook door bewuste kruisingen, sterk uitgebreid. Vele lijken op elkaar en een aantal cultivars is enigszins gevoelig voor ziekten. Er bestonden ook twijfels over de soortechtheid van enkele cultivars.

De keuring

De Keuringscommissie heeft het opgeplante sortiment van september 1999 tot april 2002 uitgebreid beoordeeld. Er waren 112 cultivars, die in 1997 werden gestekt door Boomkwekerij G. van Hoef te Barneveld en die in 1999 werden opgeplant op de kwekerij van J.W.D.E. van der Lip te Hazerswoude-Dorp. Er zijn in totaal 39 cultivars positief gewaardeerd. Een aantal van 73 cultivars kan zonder de veelzijdigheid van het sortiment te schaden uit het in Nederland gekweekte sortiment verdwijnen.

Een aantal van 13 in Nederland voorkomende cultivars, kon (nog) niet worden opgeplant en kon daarom niet worden beoordeeld. Deze worden volledigheidshalve wel genoemd in dit keuringsrapport.

Omdat het kweken van heideplanten in containers al sinds geruime tijd wordt toegepast en de geschiktheid voor deze cultuur van de meest belovende cultivars als een belangrijk gegeven zou kunnen worden meegenomen, is in het najaar van 2000 van de, na een tussenbalans, 60 best scorende cultivars stek genomen dat is opgekweekt in plastic containers. De uit de keuring van deze planten gebleken geschiktheid voor potcultuur, wordt eveneens vermeld in het keuringsrapport.

Er dient te worden opgemerkt dat er in de groep "Niet aanbevolen cultivars" planten zijn met redelijk goede tot goede eigenschappen, maar deze planten zijn niet nodig – naast de groep positief gewaardeerde cultivars – om een kleurrijke heidetuin aan te kunnen leggen.

Bronnen en achtergronden gegevens

De cultivars zullen in het kort worden beschreven. Voor zover mogelijk zal worden vermeld door wie en wanneer de cultivar is gewonnen en/of in de handel is gebracht. Soms is dit niet bekend en ook niet meer te achterhalen. Veel van deze gegevens werden gehaald uit gegevens

1. Bloeiwijze van *E. carnea* 'December Red'

2. **Heidetuin met *E. carnea* (bij RHS Wisley)**

3. **Diverse cultivars van *E. carnea* in pot**

die in de loop der jaren door de Internationale, in Engeland gevestigde, Heide-registratieautoriteit werden verzameld en die in 2000 door E.C. Nelson & D. Small werden gepubliceerd in het "International Register of Heather Names", Volume I, Part 1- 4. Ook is gebruik gemaakt van door de heidekenner H.M.J. Blum te Steenwijkerwold verzamelde gegevens en van door de auteur zelf verzamelde gegevens en waarnemingen.
De bij de keuring gemeten bloemkleuren zullen worden vermeld bij de positief gewaardeerde cultivars. Deze kleuren werden met behulp van de RHS Colour Chart bepaald door R.T. Houtman, secretaris van de keuringscommissie.
Bij alle beschreven cultivars zijn ook de zogenaamde H-nummers toegevoegd van de Heather Society Colour Chart, een kleurenkaart die in Engeland en ook in Nederland en andere landen veel wordt gebruikt bij het aanduiden van de bloemkleur van heideplanten. Dit zijn:
H1 (Amethyst), H2 (Mauve), H3 (Lavender), H4 (Lilac), H5 (Ruby), H6 (Cerise), H7 (Rose Pink), H8 (Pink), H9 (Beetroot), H10 (Purple), H11 (Lilac Pink), H12 (Heliotrope), H13 (Crimson), H14 (Magenta), H15 (Salmon), en H 16 (Shell Pink). Aan deze kleuren kunnen nog de adjectieven licht (pale) of donker (dark) worden toegevoegd.
De bij de groeiwijze opgegeven maten zijn respectievelijk de hoogte en breedte die planten na 3 à 4 jaar onder normale omstandigheden bereiken.

Vermeerdering

De cultivars van *Erica carnea* worden gewoonlijk vermeerderd door stekken onder plastic. Omdat het jonge schot van *Erica carnea* nogal snel verhout, is de beste periode hiervoor juni en juli, tot kort voor de aanleg van de bloemknopjes, maar ook na deze periode kan er nog worden gestekt. Hierbij kan men uitgaan van niet of nauwelijks vertakte takjes. Ook kan men zogenaamd bosjesstek nemen. Dit zijn zwaardere, reeds vertakte stekken. Met dit laatste wordt bij het uitplanten van steviger plantgoed uitgegaan en wordt sneller een grotere plant verkregen. De blaadjes aan de onderkant van de stekjes worden afgerist, waardoor deze gemakkelijker kunnen worden weggestoken, maar noodzakelijk is dat niet.

Ziekten en plagen

Schimmelziekten als de alom bekende grauwe schimmel of smucht (*Botrytis*) komen in het *Erica carnea*-sortiment minder vaak voor dan in *Calluna vulgaris*-cultivars. Wortelrot (*Phytophthora*) kan vóórkomen en vooral topsterfte (*Glomerella cingulata*). Ter voorkoming hiervan is het van belang voor een goede hygiëne en voor een goede afwatering te zorgen en voor de planten een standplaats te kiezen waar wind en zon goed bij kunnen komen, hoewel *Erica carnea*, beter dan andere heidesoorten, bestand is tegen niet te zware schaduw.

Verzorging

Erica carnea verdraagt beter dan de meeste andere *Erica*-soorten licht kalkhoudende grond. Toch zullen de meeste cultivars zich het beste thuis voelen op een goed doorlatende, zure grond. De bodem mengen met tuinturf verlaagt niet alleen de pH, maar maakt zware grond beter doorlaatbaar en zorgt ervoor dat lichte grond het vocht langer vasthoudt.
Omdat de meeste *Erica carnea*-cultivars van nature een compacte, breed spreidende groeiwijze hebben - het zijn uitstekende bodembedekkers - is regelmatig snoeien van de planten niet noodzakelijk. Meestal kan worden volstaan met het wegnemen van topjes van te ver uitschietende takjes of het langs de randen intomen van te ver uitstoelende planten. Omdat de bloemknopaanleg van *Erica carnea* al vroeg plaats vindt, moet dit snoeien onmiddellijk na de bloei plaats vinden, meestal dus eind april/begin mei.
Eens in de vier à vijf jaar kan een ingrijpendere snoeibeurt gewenst zijn om de planten jong te houden. Ze verdragen dat goed, als maar niet te diep in het verhoute deel van de takken wordt gesneden. Een dergelijke ingreep kan wel eens gaan ten koste van de bloei in het seizoen erna.
Bij jonge planten met een wat open groeiwijze kan snoeien in de eerste twee jaren bijdragen tot een meer gesloten groeiwijze.

***Erica carnea* L. -** Winterheide
syn. *E. herbacea* L. (1753)

Zeer winterharde struik, tot 50 cm hoog, meestal niet hoger dan 20 cm; groeiwijze compact, spreidend. Bladeren in kransen van 4 (lijnvormig), 5-12 mm lang, kaal. Bloemen buisvormig, okselstandig, knikkend in korte trossen, roze van kleur; bloeitijd januari-april.
Van alle *Erica*-soorten is het de meest winterharde en het best bestand tegen kalkhoudende grond.
Verspreidingsgebied: Midden-Europa (Alpen en Apennijnen), Zuid-Duitsland, Noordwest-Balkan.
Naast de naam Winterheide is er nog een aantal

Nederlandse namen in omloop: Sneeuwheide, Voorjaarsheide en Vleeskleurige dopheide. Engelse namen zijn: Springheath, Winterheath en Alpine Forest Heath. De meest gangbare Duitse naam is Schneeheide.

Er is enorm veel strijd geweest – de literatuur getuigt daarvan – over het gebruik van de naam *Erica carnea* of *Erica herbacea*. Puur wetenschappelijk gezien is *Erica herbacea* de eerst gepubliceerde en daarmee de correcte naam. Voornamelijk op grond van het feit dat jaarlijks miljoenen planten onder de naam *Erica carnea* de kwekerijen verlieten, werd in 1987 toch een uitzonderingsregel in de ICBN (de botanische Code) gemaakt en de voorkeur gegeven aan de naam *Erica carnea*. Gesteld kan worden dat wetenschap en praktijk momenteel op één lijn zitten in het gebruik van de naam *Erica carnea*.

Gebruikswaarde en variatie

In het heidesortiment dragen de cultivars van *Erica carnea* door de grote variatie in bloemkleuren en de lange bloeitijd zeker bij tot de kleurschakering in de (heide)tuin in een jaargetijde waarin er maar weinig bloeiende planten zijn. De goede eigenschappen van *Erica carnea*-cultivars, niet alleen in de tuin voor het aanplanten van vakken, maar ook in plantenbakken, troggen, kuipen, balkontuinen en als grafbeplanting, worden bij een groeiend aantal tuin- en plantenliefhebbers en ook bij de gewone plantenconsumenten steeds meer gewaardeerd.
Hoewel de bloemkleur van de planten in het wild in het algemeen roze is, zijn er diverse cultivars met witte, lila, zalmroze, paarsroze, rode en donkerrode bloemkleuren en cultivars met geel(groen) en bronskleurig loof. Deze werden voor een deel geselecteerd op de natuurlijke standplaatsen, voor een ander deel op kwekerijen en gedeeltelijk verkregen door bewust kruisingswerk. Hierbij dient vooral de naam genoemd te worden van de Duitse kweker en heidespecialist Kurt Kramer te Edewecht, die met zijn selecties het *Erica carnea*-sortiment zeer heeft verrijkt.

Keuringsrapport

Waardering (*Valuation/Anerkennung*)
*** = uitstekend (*excellent/ausgezeichnet*)
** = zeer goed (*very good/sehr gut*)
* = goed (*good/gut*)
s = voor speciale doeleinden (*for special purposes/für Spezialzwecke)*
p = zeer geschikt voor potcultuur (*excellent for container growing/sehr geeignet für Topfkultur*)
o = kan vervallen (*can be eliminated/entbehrlich*)

Hieronder worden de cultivars in alfabetische volgorde genoemd en van een beschrijving voorzien. Ook een aantal niet-beoordeelde cultivars wordt beschreven.

o ***E. carnea* 'Accent'**
(Th. Pleisier, Driebergen-Rijsenburg, 1975)
Bloemen helderroze (H2 Mauve), groot, februari-maart. Loof groen. Groeiwijze krachtig spreidend, 20 x 45 cm. Voegt niets toe aan sortiment rozebloeiende *Erica carnea*.
Deze cultivar van Nederlandse bodem is waarschijnlijk ontstaan als zaailing.

o ***E. carnea* 'Adrienne Duncan'**
(G.Yates, Tabramhill Gardens, Newstead Abbey, Nottinghamshire (GB), ca. 1973)
Bloemen paarsrood (H12 Heliotrope), februari-april. Loof donkergroen, enigszins bronskleurig. Groeiwijze breed opgaand, 20 x 35 cm.
Deze nogal ziektegevoelige cultivar werd genoemd naar de buurvrouw van luitenant-kolonel J.H. Stitt die de plant als zaailing in zijn tuin in Drumcairn, Schotland, heeft gevonden omstreeks 1955.

o ***E. carnea* 'Alan Coates'**
(Hayes, Grasmere, Cumbria (GB), ca. 1947)
Bloemen paarsrood (H12 Heliotrope), februari-april. Loof frisgroen tot diepgroen. Groeiwijze breed maar compact, 15 x 30 cm.
Werd waarschijnlijk als zaailing gevonden.

o ***E. carnea* 'Alba'**
(Frankrijk 1877)
Bloemen wit, tamelijk klein, januari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze breed spreidend tot opgaand, 20 x 30 cm.
Een al zeer oude witbloeiende cultivar van onduidelijke origine. Deze cultivar bloeit niet rijk en is nogal ziektegevoelig.

o ***E. carnea* 'Altadena'**
(Denbeigh Heather Nurseries, Creeting St. Mary, Ipswich, Suffolk (GB), 1975)
Bloemen paarsrood (H12 Heliotrope), weinig talrijk, februari-april. Loof goudgeel met nu en dan roze en bronsgekleurde topjes. Groeiwijze compact, zeer laag, 15 x 35 cm.
Werd als zaailing gevonden door Alan Taylor in de tuin van zijn tante (Mrs. Godbolt) en genoemd naar haar huis in Crowborough, Sussex. Engeland.

E. carnea 'Amy Doncaster': ***E. carnea* 'Treasure Trove'**

* p ***E. carnea* 'Ann Sparkes'**
(J.W. Sparkes, Beechwood Nursery, Beoley, Redditch, Worcestershire (GB), 1955)
Bloemen donker paarsrood (RHSCC 68B, HS donker H7 Rose Pink), februari-april. Loof bronsgeel tot geeloranje, in de winter oranjebruin tot bruinrood. Groeiwijze breed spreidend, 15 x 25 cm.
Deze cultivar die als mutatie aan 'Vivellii' is ontstaan, heeft opvallend mooi loof, vooral in het late voorjaar en vroege zomer en is ongevoelig voor zonnebrand. De loofkleur is aanmerkelijk beter dan die van 'Vivellii Aurea'.
De plant werd genoemd naar een schoonzus van de vinder.

o ***E. carnea* 'Atrorubra'**
(Jongkindt-Coninck, Dedemsvaart, ca. 1919)
Bloemen donkerroze (Donker H8 Pink), februari-april.Loof groen. Groeiwijze breed spreidend, 15 x 40 cm.
Een oude cultivar. Omtrent de soortechtheid van het gekeurde materiaal bestaan twijfels.

o ***E. carnea* 'Aurea'**
(C. Verboom, Boskoop, ca. 1928)
Bloemen paarsroze (H11 Lilac Pink), februari-april. Loof goudgeel, in de winter bronskleurig groengeel. Groeiwijze breed compact, 15 x 35 cm.
Deze oude cultivar die vanuit Nederland is verspreid, verlangt een zonnige standplaats om de loofkleur goed uit te laten komen.

o ***E. carnea* 'Barry Sellers'**
(Otter's Court Heathers, West Camel, Somerset (GB), ca. 1988)
Bloemen aanvankelijk roze (H8 Pink) verkleurend naar wijnrood (H12 Magenta), niet talrijk, januari-maart. Loof goudgeel met oranje en roze topjes. Groeiwijze compact, 12 x 30 cm.
Door de heidekenner en liefhebber Barry Sellers uit Chandlers Ford, Engeland, uit zaailingen geselecteerd die naast 'Aurea' opkwamen. Licht ziektegevoelig.

** p ***E. carnea* 'Bell's Extra Special' (WHISKY)**
(K. Kramer, Edewecht (D)/ Denbeigh Heather Nursery, Creeting St. Mary, Ipswich, Suffolk (GB), 1992)

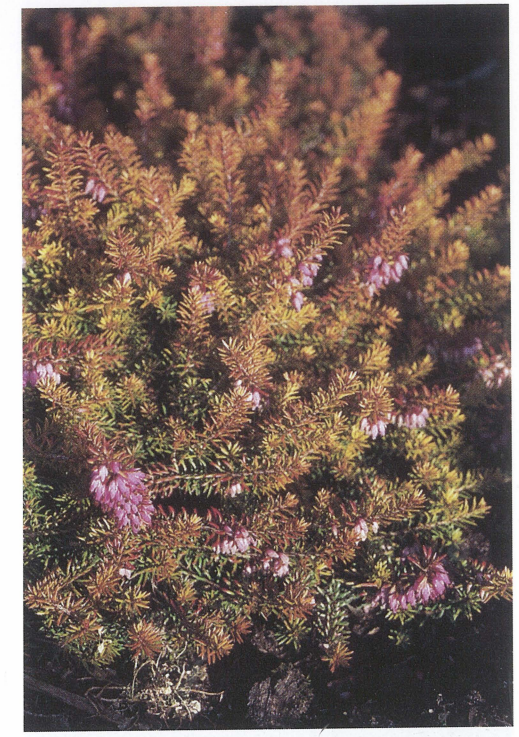

4. ***E. carnea* 'Bell's Extra Special' (WHISKY)**

Bloemen lichtrood (71B, H14 Magenta), meestal weinig talrijk, januari-april. Loof geel tot oranje, in het voorjaar met oranje topjes, later geel. Groeiwijze tamelijk laag, compact, spreidend tot kruipend, 12 x 40 cm.
Deze mooie loofplant, die zeer goed zon verdraagt, is ontstaan uit een bewuste kruising, waarbij 'Myretoun Ruby' een van de ouders was. De cultivar werd genoemd naar een bekend merk blended whisky.

o ***E. carnea* 'Beoley Pink'**
(J.W. Sparkes, Beechwood Nursery, Beoley, Redditch, Worcestershire (GB), ca. 1971)
Bloemen lilaroze (H11 Lilac Pink) aan lange bloemtrossen, februari-april. Loof groen. Groeiwijze breed spreidend, 15 x 45 cm.
Deze rijkbloeiende cultivar werd waarschijnlijk als zaailing gevonden op de bekende heidekwekerij van J. W. Sparkes in Engeland.

***E. carnea* 'Bright Jewel'**
(D. Wilson, Wilson's Nursery, Golden, British Columbia, Canada, ca. 1996)
Bloemen roze (H8 Pink), februari-april. Loof groen. Groeiwijze open, spreidend, 15 x 45 cm.
Een zaailing, misschien van 'Springwood White', door de bekende Canadese kweker David Wilson op zijn bedrijf gevonden.

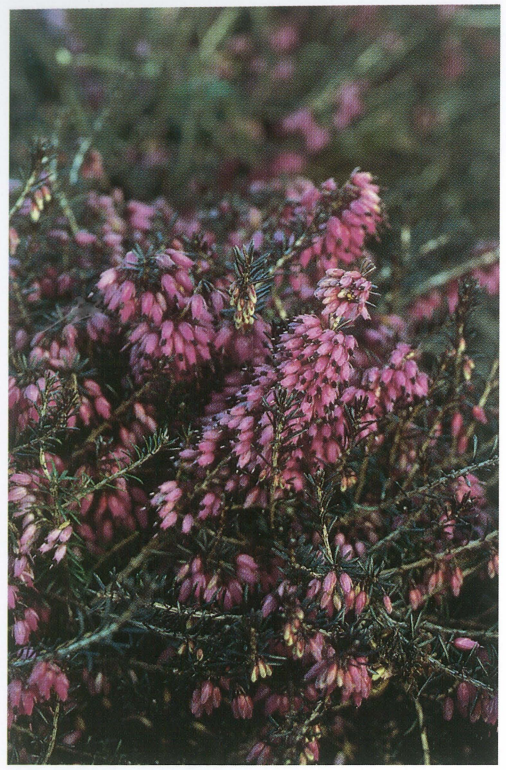

5. *E. carnea* **'Challenger'**

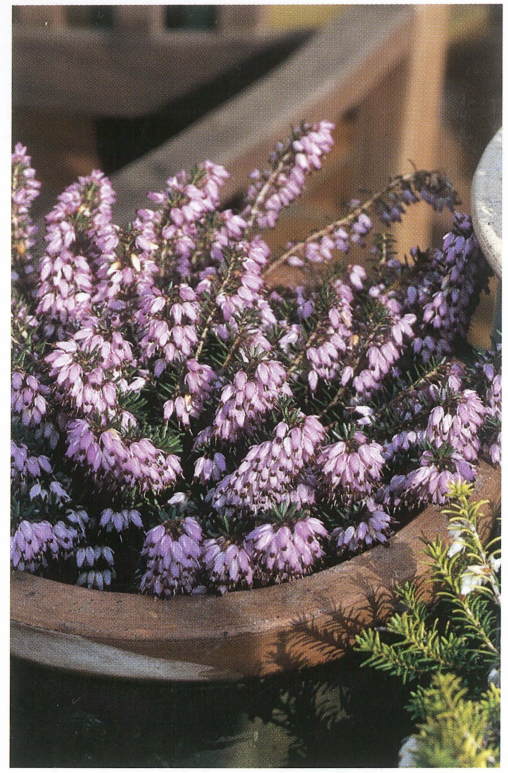

6. *E. carnea* **'December Red'**

o ***E. carnea* 'Carnea'**
(Engeland, ca. 1835)
Bloemen bleekroze (H16 Shell Pink) verkleurend naar lilaroze (H11 Lilac Pink), maart-april. Loof groen. Groeiwijze breed, 15 x 35 cm.
Een al zeer oude selectie uit de soort, afkomstig uit Engeland.

E. carnea 'Catherine': ***E. carnea* 'Catherine Kolster'**

o ***E. carnea* 'Catherine Kolster'**
syn. *E. carnea* 'Catherine'
(P. Kolster, Boskoop, ca. 1987)
Bloemen donker rozerood (donker H7 Rose Pink), januari-maart. Loof donkergroen met een bronskleurige tint. Groeiwijze krachtig open, 15 x 50 cm.
Deze uit Nederland afkomstige cultivar lijkt wel iets op 'Loughrigg', maar is minder gezond. Hij is genoemd naar de echtgenote van de vinder en kweker.

o ***E. carnea* 'Cecilia M. Beale'**
(Maxwell & Beale, Broadstone, Dorset (GB), ca. 1927)
Bloemen wit, januari-maart. Loof groen, zacht aanvoelend. Groeiwijze laag, breed en los, 12 x 25 cm.
Deze ziektegevoelige cultivar werd waarschijnlijk als zaailing gevonden op het bedrijf van de bekende Engelse heidekwekers. De plant werd genoemd naar de zus van H.E. Beale.

*** p ***E. carnea* 'Challenger'**
(H. van Gemeren en S.C. van der Wildt, Boskoop, 1986)
Bloemen paarsrood (64A-71B, H14 Magenta) februari-april. Loof donker bronsgroen. Groeiwijze laag, breed spreidend, 15 x 45 cm.
Dit is een van de beste roodbloeiende cultivars, van Nederlandse origine, gezond en met goed gevulde bloemtrossen. De plant is vergelijkbaar met, maar groeit lager dan de eveneens als uitstekend beoordeelde cultivar 'Myretoun Ruby' en de loofkleur is donkerder.

o ***E. carnea* 'Christine Fletcher'**
(Messrs R.V. Roger Ltd, Pickering, Yorkshire (GB). ca. 1982)
Bloemen aanvankelijk lichtroze (H16 Shell Pink), later donkerroze (H12 Heliotrope), maart-april. Loof donkergroen. Groeiwijze breed spreidend, 15 x 50 cm.
Uit Engeland afkomstig, waarschijnlijk als zaailing gevonden en genoemd naar de echtgenote van de chef afdeling heidekwekerij van R.V.Roger Ltd.

o ***E. carnea* 'C.J. Backhouse'**
(Backhouse Nurseries, York (GB), 1911)
Bloemen bleek mauverose (Licht H3 Lavender), maart-april. Loof grijsachtig groen. Groeiwijze enigszins spreidend, 15 x 30 cm.
Dit is ook een van de door Richard Potter in Zwitserland verzamelde vormen, die door Backhouse Nurseries werden geïntroduceerd.

o ***E. carnea* 'Clare Wilkinson'**
(Engeland, ca. 1976)
Bloemen zeer lichtroze (H16 Shell Pink), kelkbladen roze waardoor een tweekleurig effect ontstaat, januari-april. Loof in het voorjaar bronsgroen, later groen. Groeiwijze spreidend, 15 x 35 cm.
Deze uit Engeland stammende cultivar werd genoemd naar de overgrootmoeder van de Simmersons. Tamelijk ziektegevoelig.

o ***E. carnea* 'David's Seedling'**
(Jack London, Norfolk (GB), 1975)
Bloemen paarsroze (H8) later kleurend naar donkerroze (H12 Heliotrope), december-maart. Loof lichtgroen. Groeiwijze laag, spreidend, 15 x 50 cm.
'David's Seedling' werd als zaailing gevonden in de tuin van de bekende heidekenner en registrator David McClintock uit Bracken Hill, Platt, Kent (GB).

** p ***E. carnea* 'December Red'**
(C.R. Roots, Pirbright, Surrey (GB), vóór 1966)
Bloemen lichtroze (73C, H8 Pink), later ook met helderroze (72C, H12 Heliotrope) takken en dan tweekleurig, januari-april. Loof groen. Groeiwijze breed spreidend tot opgaand, 15 x 30 cm.
Een zeer goede, rijkbloeiende cultivar in de kleurengroep roze, wel met een misleidende naam: de plant bloeit niet in december en de bloemkleur is niet rood.
'December Red' werd als zaailing gevonden op de kwekerij van C.R. Roots in Engeland.

***E. carnea* 'Dømmesmoen'**
(L. Odegaarden, Dømmesmoen Gantner, Noorwegen, ca. 1977)
Bloemen donker rozerood (donker H12 Heliotrope), januari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze krachtig spreidend, 20 x 45 cm.
Een op 'Winter Beauty' lijkende cultivar die krachtiger groeit en een meer sprekende bloemkleur heeft. De cultivar werd genoemd naar de Tuinbouwschool in Noorwegen waar hij in 1944 werd gevonden.

o ***E. carnea* 'Dwingeloo Pride'**
(H.A. Verheul, Dwingeloo, 1998)
Bloemen zalmkleurig roze (H15 Salmon), januari-april. Loof groen. Groeiwijze compact, 15 x 30 cm.
Dit is een rijkbloeiende, recente introductie van Nederlandse bodem.

o ***E. carnea* 'Early Red'**
syn. *E. carnea* 'Sherwood Early Red'
(Sherwood's Nursery, Oregon, USA, ca. 1968)
Bloemen licht rozerood (licht H11 Lilac Pink), november-maart. Loof heldergroen. Groeiwijze spreidend, 20 x 40 cm.
Een vroegbloeiende cultivar uit de Verenigde Staten.

o ***E. carnea* 'Eileen Porter'**
(Maxwell & Beale, Broadstone, Dorset (GB), 1940)
Bloemen donkerroze (H12 Heliotrope), november-april. Loof donkergroen. Groeiwijze iets opgaand, traag, 20 x 20 cm.
Uit Ierland afkomstig, geselecteerd door de bekende heidespecialist J.W. Porter en genoemd naar zijn echtgenote.Tamelijk ziektegevoelig.

o ***E. carnea* 'Foxhollow'**
(J.F. Letts, Foxhollow, Windlesham, Surrey (GB), ca. 1969)
Bloemen donkerroze (H12 Heliotrope) tot lichtroze (H16 Shell Pink), afhankelijk van de standplaats, weinig talrijk, februari-maart. Loof goudgeel, met bijna het hele jaar door bronsgele topjes, onder zeer koude weersomstandigheden oranjerood verkleurend. Groeiwijze breed spreidend, 20 x 40 cm.
Een nog veel gebruikte loofplant die als zaailing werd gevonden door de bekende Engelse heidekweker J.F. Letts op zijn bedrijf. Genoemd naar zijn huis en kwekerij.

o ***E. carnea* 'Foxhollow Fairy'**
(J.F Letts, Foxhollow, Windlesham, Surrey (GB), ca. 1960)
Bloemen tweekleurig bij het opengaan door de lichter gekleurde kelkbladen, later roze (H8 Pink). Loof groen. Groeiwijze breed spreidend, 15 x 35 cm. Geen opvallende verschijning in zijn kleurgroep.

o ***E. carnea* 'Gelber Findling'**
(Duitsland, 1990)
Bloemen roze (H8 Pink), januari-maart. Loof

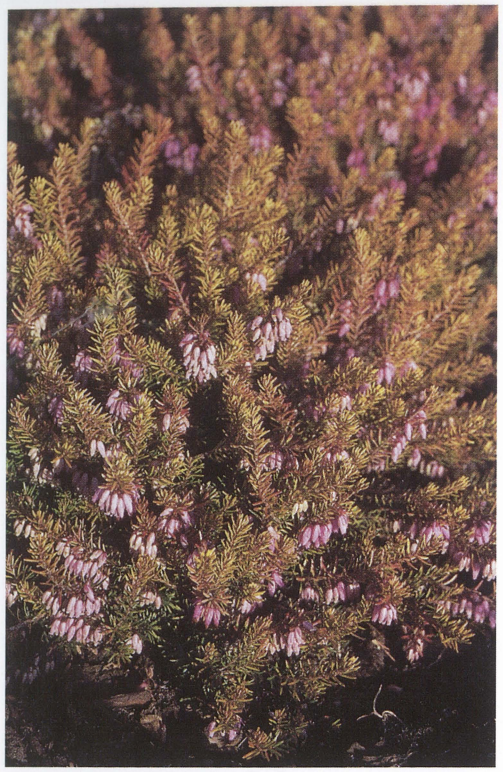

7. *E. carnea* **'Gelderingen Gold'**

oranje-geelgroen, met in de zomer gele topjes. Groeiwijze compact, 15 x 25 cm.
Deze vondeling werd door Fritz Kircher, de vroegere voorzitter van de Duitse Heidevereniging, als zaailing in zijn tuin in Hamburg gevonden. Lijkt iets op 'Vivellii Aurea'.

** p ***E. carnea* 'Gelderingen Gold'**
(H.J.M. Blum,Steenwijkerwold / Boomkwekerij G. van Hoef, Barneveld, 2003)
Bloemen karmozijnrood (71B/C H13 Crimson), februari-april. Loof geelgroen, in de winter meer bronskleurig. Groeiwijze compact, spreidend, 15 x 30 cm.
Deze cultivar werd als zaailing geselecteerd uit een bewuste kruising van *Erica carnea* 'Foxhollow' x 'Myretoun Ruby' uitgevoerd door H.M.J. Blum uit Steenwijkerwold in ca. 1984. De plant leidde op Boomkwekerij G. van Hoef een naamloos bestaan. Ter keuring werden de goede kwaliteiten van de plant duidelijk. Op initiatief van de auteur van dit rapport en kweker G. van Hoef is daarna in 2002, met instemming van dhr. Blum, overgegaan tot benaming en de introductie vindt in 2003 plaats.
De plant valt op door een geslaagde combinatie

8. *E. carnea* **'Golden Starlet'**

9. *E. carnea* **'Heathwood'**

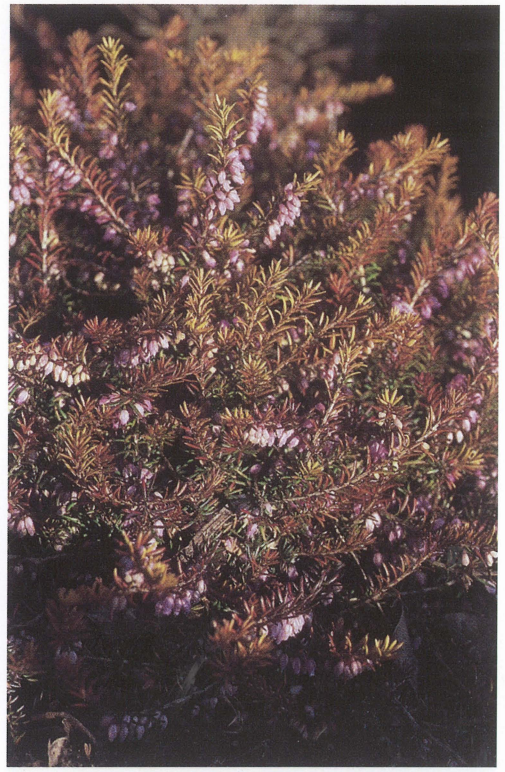

10. *E. carnea* **'Hilletje'**

van loof- en bloemkleur, hoewel de bloemen het loof soms geheel overdekken.

*** p ***E. carnea* 'Golden Starlet'**
(K. Kramer, Edewecht (D), 1984)
Bloemen wit, december-maart. Loof geel in voorjaar en zomer, geelgroen verkleurend in de winter. Groeiwijze compact, spreidend, 15 x 40 cm
Deze cultivar, die goed bestand is tegen zonnebrand, is absoluut de beste van de cultivars met geel loof.
'Golden Starlet' is als zaailing afkomstig uit een bewuste kruising van 'Foxhollow' en 'Snow Queen' uitgevoerd door K. Kramer.
Zoals geldt voor alle cultivars met gekleurd loof, is een standplaats in de volle zon vereist om de loofkleur goed tot zijn recht te laten komen.

o ***E. carnea* 'Gracilis'**
(Backhouse Nurseries, York (GB), 1911)
Bloemen lilapaars (H11 Lilac Pink), november-april. Loof donkergroen. Groeiwijze laag, spreidend, 15 x 30 cm.
Eveneens een door Richard Potter in Zwitserland gevonden en door Backhouse geïntroduceerde cultivar. Deze is moeilijk te onderscheiden van 'King George'.

** p ***E. carnea* 'Heathwood'**
(J.H. Brummage, Heathwoods Nursery, Taverham, Norfolk (GB), 1957)
Bloemen helder lilaroze (70B-80C, H11 Lilac Pink), bij het opengaan iets lichter, februari-april. Loof donkergroen tot bronsgroen. Groeiwijze opgaand maar toch compact, 20 x 35 cm.
Dit is een zeer goede cultivar in de kleurengroep paarsroze, gezond en met goed gevulde bloemtrossen.

** p ***E. carnea* 'Hilletje'**
(H. Verwey, Boskoop, 1980)
Bloemen donker paarsroze (70A/B, H11 Lilac Pink), november-maart. Loof groengeel in het voorjaar, later bronsgeel. Groeiwijze compact, 15 x 30 cm.
Deze cultivar die als sport is ontstaan uit 'Praecox Rubra' op de kwekerij van H. Verwey te Boskoop, werd genoemd naar de echtgenote van de kweker. De plant is vooral aantrekkelijk door de vroege bloei en het geelgroene loof dat een aardig contrast oplevert met de bloemkleur.

* ***E. carnea* 'Ice Princess'**
(K. Kramer, Edewecht (D)/British Heather Growers Association (GB), 1993)
Bloemen wit, februari-april. Loof heldergroen.

11. *E. carnea* **'Isabell'**

Groeiwijze spreidend met opgaande bloemtakjes, 15 x 35 cm.
Ook deze cultivar is afkomstig uit een bewuste kruising ('Springwood White' x 'Snow Queen') uitgevoerd door K. Kramer in 1984. Van de witbloeiende cultivars van *Erica carnea* heeft deze de meest opgaande groeiwijze

** p ***E. carnea* 'Isabell'**
(K. Kramer, Edewecht (D), 1987)
Bloemen wit, februari-april. Loof heldergroen. Groeiwijze opgaand maar spreidend, 15 x 35 cm.
Eeen zeer rijkbloeiende cultivar, een zaailing uit een bewuste kruising van 'Snow Queen' x 'Springwood White' uitgevoerd door K. Kramer in 1982.
Door de meer opgaande groeiwijze de beste witbloeiende *E. carnea* voor potcultuur. De naam is een fantasienaam, zonder vernoeming.

o ***E. carnea* 'Jack Stitt'**
(G. Yates, Tabramhill Gardens, Newstead Abbey Park, Nottinghamshire (GB), ca. 1977)
Bloemen donkerroze (H12 Heliotrope), januari-mei. Loof groen, soms met rode groeitopjes. Groeiwijze compact, 15 x 30 cm.
Luitenant-kolonel Jack Stitt vond deze cultivar als zaailing in zijn tuin in Drumcairn, Schotland. Bij introductie dacht men dat het een hybride was (*Erica xdarleyensis*), stuifmeelkorrelonderzoek heeft in 1983 uitgewezen dat het een *Erica carnea*-cultivar is.

o ***E. carnea* 'James Backhouse'**
(Backhouse Nurseries, York (GB) 1911)
Bloemen bleek mauveroze (licht H3 Lavender), groot, februari-april. Loof goen. Groeiwijze los en slordig, 15 x 40 cm.
Weer een van de uit Zwitserland afkomstige introducties. Er zijn vragen bij de soortechtheid van deze oude cultivar.

o ***E. carnea* 'January Sun'**
(Bressingham Gardens, Diss, Norfolk, ca. 1982)
Bloemen roze (H8 Pink), weinig talrijk, december-maart. Loof diep goudgeel. Groeiwijze zeer compact, 10 x 30 cm.
Deze zeer langzaam groeiende cultivar werd als sport aan 'Winter Beauty' ontdekt door A. Berg uit Dunton Basset, Leicestershire (GB).

***E. carnea* 'Jason Atwater'**
(D.J. Small, Denbeigh Heather Nurseries, Creeting St. Mary, Ipswich, Suffolk (GB), 1995)
Bloemen lilapaars (H11 Lilac Pink), februari-april. Loof groen met in het voorjaar en zomer opvallende, crèmekleurige groeitopjes. Groeiwijze spreidend, 15 x 50 cm.
David Small vond deze cultivar op de noordelijk helling langs de Plansee in Oostenrijk. De naam werd gegeven ter nagedachtenis aan het jonge zoontje van David Atwater, een vriend van David Small's zus.

***E. carnea* 'Jean'**
(J. Hall, Windlesham Court Nursery, Windlesham, Surrey (GB), 1990)
Bloemen wijnrood (H14 Magenta), februari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze compact, 15 x 35 cm.
Deze cultivar werd geselecteerd uit een bewuste kruising van 'Myretoun Ruby' x 'Heathwood', in 1986 uitgevoerd door John Hall. Hij noemde hem naar zijn echtgenote Jean Barbara.

* p ***E. carnea* 'Jennifer Anne'**
(G. Yates, Tabramhill Gardens, Newstead Abbey Park, Nottinghamshire (GB), ca. 1963)
Bloemen bij het opengaan roze (74D, H8 Pink), later verkleurend naar donkerroze (72D, H12 Heliotrope), november april. Loof donkergroen.

Groeiwijze compact, gedrongen, 20 x 35 cm.
Werd als zaailing gevonden door de bekende Engelse heidespecialist Geoffrey Yates en naar zijn echtgenote genoemd. Interessant door de vroege en langdurige bloei.

o ***E. carnea* 'John Kampa'**
(John Kampa's Conifer Nurseries, West End, Woking, Surrey (GB), ca. 1976)
Bloemen donkerroze (H12 Heliotrope), februari-april. Loof groen. groeiwijze breed en krachtig, 15 x 35 cm.
Deze niet opvallende cultivar werd als zaailing gevonden op de kwekerij van John Kampa.

***E. carnea* 'John Pook'**
(Goscote Nurseries, Crossington, Leicester, 1983)
Bloemen wit in knop, later lilapaars (H11 Lilac Pink), waardoor een tweekleurig effect ontstaat, januari-maart. Loof groen. Groeiwijze krachtig spreidend, 15 x 45 cm.
Als zaailing door D. Cox in zijn tuin gevonden. Het is een snel groeiende plant.

o ***E. carnea* 'King George'**
(Backhouse Nurseries, York (GB), 1911)
Bloemen donker paarsroze (H11 Lilac Pink), maart-april. Loof donkergroen. Groeiwijze compact, 20 x 30 cm.
Weer een van de door Richard Potter in Zwitserland verzamelde en door Backhouse geïntroduceerde cultivars. Deze is genoemd naar de Engelse koning George V (1865-1936).

***E. carnea* 'Kramer's Weisse'**
(Duitsland, ca. 1991)
Bloemen wit, januari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze krachtig spreidend, 20 x 40 cm.
Een door K. Kramer geselecteerde cultivar, kloon nr. 53, uit een bewuste kruising van 'Snow Queen' en 'Springwood White' uit 1984, die door een onbekende collega, zonder medeweten van K. Kramer, werd benaamd en geïntroduceerd. Deze cultivar lijkt niet beter dan andere witbloeiende cultivars.

o ***E. carnea* 'Kramer's Rubin' (WINTER RUBIN)**
(K. Kramer, Edewecht (D), 1992)
Bloemen licht wijnrood (H14 Magenta), februari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze zeer compact, 15 x 30 cm.
Ook deze cultivar is geselecteerd uit kruisingen met 'Myretoun Ruby', uitgevoerd door K. Kramer. De plant is nogal ziektegevoelig.

o ***E. carnea* 'Lake Garda'**
(Mrs. T. Forbes, Plaxtol Nurseries, Plaxtol, Kent (GB), 1984)
Bloemen zeer lichtroze (H16 Shell Pink), later donkerder, januari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze tamelijk breed, compact, 15 x 40 cm.
Deze cultivar met een zeer lichte bloemkleur en bloemen die rondom de takken staan gegroepeerd, werd door David McClintock ontdekt op een berghelling aan het Gardameer (vandaar de naam) in Noord-Italië.

o ***E. carnea* 'Late Pink'**
(Duitsland x, ca. 1988)
Bloemen roze (H8 Pink), februari-mei. Loof groen. Groeiwijze spreidend, 15 x 50 cm.
Deze laatbloeiende cultivar (de naam zegt het al), van onbekende origine, lijkt veel op 'March Seedling' en 'Walter Reisert', maar is veel minder gezond.

* ***E. carnea* 'Lesley Sparkes'**
(J.W. Sparkes, Beech Wood Nursery, Redditch, Worchestershire (GB), vóór 1965)
Bloemen diep paarsroze (70B, H12 Heliotrope), januari-april. Loof groen met vooral in het voorjaar zalmkleurige en gele groeitopjes. Groeiwijze breed en compact, 15 x 30 cm.
Deze langzaam groeiende sport uit 'King George' die werd genoemd naar een kleindochter van de bekende vroegere Engelse heidekweker, zorgt in voorjaar en zomer voor een speciaal kleureneffect door de lichtgekleurde groeitopjes.

* ***E. carnea* 'Little Peter'**
(P. Kolster, Boskoop, 1985)
Bloemen lichtroze (65C, H16 Shell Pink), februari-april. Loof groen. Groeiwijze compact, 15 x 35 cm.
Kweker P. Kolster vond deze plant als zaailing in een plantsoen in Bodegraven en noemde hem naar zijn zoon.
In de kleurengroep lichtroze een goede, gezonde cultivar. De iets lichter gekleurde kelkblaadjes geven een aantrekkelijk tweekleurig effect.

*** p ***E. carnea* 'Lohse's Rubin'**
(M. Lohse, Bullenkuhlen (D), 1977)
Bloemen diep donkerroze (67A/B, H14 Magenta), januari-maart. Loof donkergroen. Groeiwijze zeer compact, 15 x 30 cm.
Deze cultivar, een van de beste in het sortiment, werd als zaailing gevonden op het bedrijf van kweker Lohse. Een goede bloemkleur en een perfecte groeiwijze zorgen ervoor dat deze plant zeer veel indruk maakt.

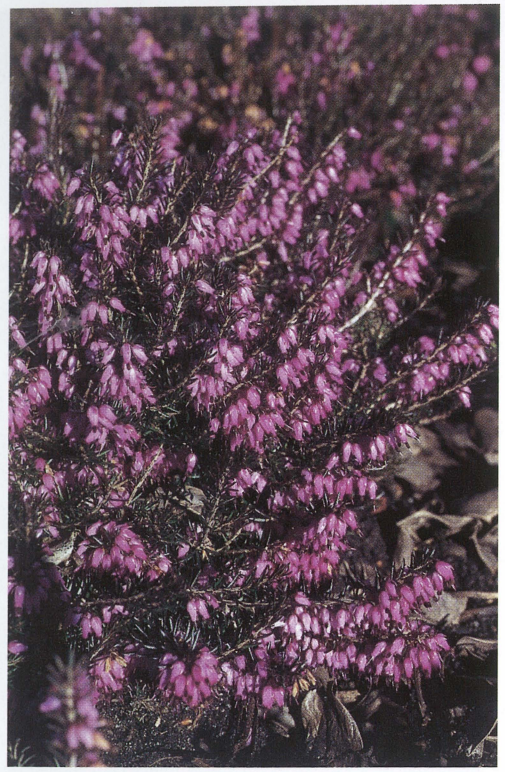

12. *E. carnea* **'Lohse's Rubin'**

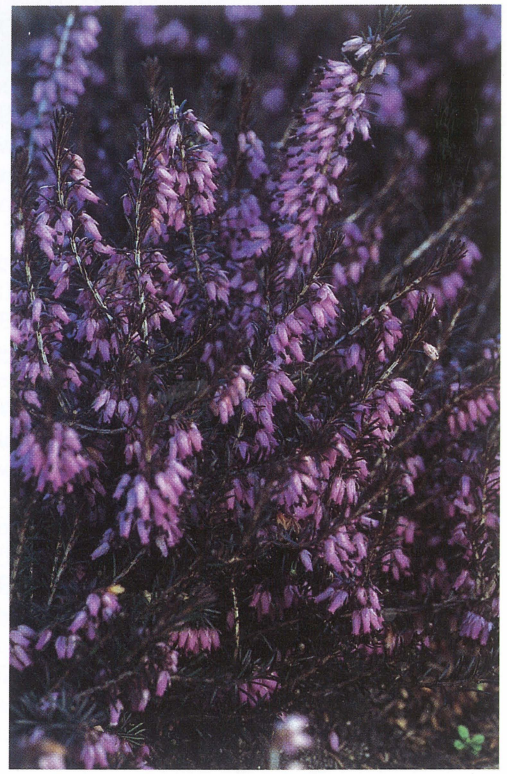

13. *E. carnea* **'Loughrigg'**

*** p ***E. carnea* 'Loughrigg'**
(R. Hayes, Cumbria (GB), ca. 1948)
Bloemen roze bij het opengaan, verkleurend naar donkerroze (72D, H12 Heliotrope), januari-april. Loof groen, in de winter bronsgroen. Groeiwijze fors, enigszins los en open, 25x50 cm.
Waar een wat snellere groeier gewenst is, is deze cultivar, ook door de goede bloemkleur en gezondheid, de beste keuze.
De plant is genoemd naar een hoogvlakte in de buurt van de kwekerij waar hij werd gevonden.

*** p ***E. carnea* 'March Seedling'**
(C.J. Marchant, Stapehill, Wimborne, Dorset (GB), ca. 1954)
Bloemen licht rozerood (75A, Licht H12 Heliotrope),maart-april. Loof glanzend donkergroen. Groeiwijze breed maar zeer compact, 15 x 50 cm.
Is een van de later bloeiende *E. carnea*-cultivars met uitstekend kwaliteiten die al jarenlang bij velen bekend zijn: rijke bloei, weinig gevoelig voor ziekten en een prachtige habitus.

o ***E. carnea* 'Margerie Frearson'**
(W.D. Frearson, Grange-over-Sands, Cumbria (GB), ca. 1982)
Bloemen lilaroze (H11 Lilac Pink), februari-april. Loof groen, bonskleurig in de winter. Groeiwijze breed opgaand, 15 x 45 cm.
Een sport uit 'Queen Mary' die door de vinder werd genoemd naar zijn echtgenote; niet erg rijke bloei.

* p ***E. carnea* 'Martin'**
(P. Kolster, Boskoop, ca. 1987)
Bloemen rozerood (72C, H12 Heliotrope), februari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze open, spreidend, 15x40 cm.
Deze cultivar van Nederlandse bodem, een sport aan 'Rubinteppich', is qua contrast van bloemkleur en loofkleur een welkome aanvulling op het sortiment. De plant is genoemd naar een zoon van de vinder.

o ***E. carnea* 'Moonlight'**
(P. Bakhuyzen & Zonen, Boskoop, 1990)
Bloemen roze (H8 Pink), niet talrijk, februari-maart. Loof donker goudgeel. Groeiwijze compact, 15x45 cm.
Werd gevonden als compacter groeiende gewortelde stek in een partij gewortelde stekken van 'Foxhollow'.

o ***E. carnea* 'Mr. Reeves'**
(H. Knol, Gorssel, 1968)

14. *E. carnea* **'March Seedling'**

15. *E. carnea* **'Myretoun Ruby'**

Bloemen lilaroze (H11 Lilac Pink), februari-april. Loof donkergroen. groeiwijze compact, 15x30 cm.
Deze cultivar werd geselecteerd door dhr. C.W. Reeves, beheerder van de Canadese Militaire Oorlogsbegraafplaats in Holten, Overijssel. Valt niet op in zijn kleurgroep.

o ***E. carnea* 'Mrs Sam Doncaster'**
(Backhouse Nurseries, York (GB), 1911)
Bloemen roze (H8 Pink), december-april. Loof grijsgroen, bronsrode groeitopjes in het voorjaar. Groeiwijze open, spreidend, 15x50 cm.
Richard Potter ontdekte ook deze vorm in Zwitserland en zijn opdrachtgever zorgde voor de introductie. Werd genoemd naar de echtgenote van een vriend van George Backhouse.

*** p ***E. carnea* 'Myretoun Ruby'**
(Delaney & Lyle, Alloa, Clackmannanshire, Schotland, ca. 1965)
Bloemen aanvankelijk rozerood (68A, H12 Heliotrope) via H14 Magenta kleurend naar karmozijnrood (71B, H13 Crimson), februari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze breed spreidend, 20x45 cm.
Dit is een van de allerbeste cultivars uit het *E. carnea*-sortiment en in de kleurengroep rood. De plant viel op door uitzonderlijk goede kwaliteiten als bloeirijkheid, bloemkleur, habitus en loof.
Als zaailing gevonden in Schotland, door A. Porteous en genoemd naar zijn huis.

o ***E. carnea* 'Nathalie'**
(K. Kramer, Edewecht (D), 1992)
Bloemen purperkleurig donkerrood (H10 Purple), januari-april. Loof donkergroen. groeiwijze compact opgaand, 15x40 cm.
Deze cultivar, die helaas nogal ziektegevoelig is, heeft de donkerste bloemkleur van alle *Erica carnea*-cultivars en werd eveneens geselecteerd uit zaailingen van een kruising met 'Myretoun Ruby', uitgevoerd door K. Kramer.

o ***E. carnea* 'Netherfield Orange'**
(H.H. Ballantyne, Netherfield Fruit Farm, near Beeswing, Dumfries, Schotland, ca. 1985)
Bloemen bij het opengaan wit, later roze (H8 Pink), februari-maart. Loof goudgeel, in de winter oranjekleurig. Groeiwijze spreidend, 15x40 cm.
Werd als zaaling ontdekt in een plantbed met 'Springwood White' en genoemd naar de kwekerij. De cultivar is nogal ziektegevoelig.

16. *E. carnea* **'Pink Spangles'**

o ***E. carnea* 'Oriënt'**
(P. Bakhuyzen & Zonen, Boskoop, 1985)
Bloemen wijnrood (H14 Magenta), februari-april. Loof groen, jonge groeitopjes in voorjaar lichtgroen. Groeiwijze compact, 20x40 cm.
Deze rijkbloeiende, groenbladige sport uit 'Vivellii' werd ontdekt op de kwekerij R. Zaal te Hazerswoude. De naam is een fantasienaam.

* p ***E. carnea* 'Pallida'**
(T. en J. Backhouse, York (GB), ca. 1821)
Bloemen lichtroze (69A, H16 Shell Pink) klein, maart-april. Loof donkergroen. Groeiwijze compact, 10x30 cm.
Deze al zeer oude cultivar, afkomstig uit Engeland en met een aparte kleur, is ook zeer geschikt voor de kleine tuin.

E. carnea 'Pink Beauty': ***E. carnea* 'Pink Pearl'**

o ***E. carnea* 'Pink Cecilia M. Beale'**
(P.J. Foley, Little Heath Farm Nursery, Berkhamsted, Buckinghamshire (GB), ca. 1966)
Bloemen roze (H8 Pink), januari-maart. Loof groen. Groeiwijze breed spreidend, 15x30 cm.
Een mutant van 'Cecilia M. Beale' met roze bloemen, gevonden door Fred J. Chapple, Isle of Man (GB). De plant bloeit niet rijk en valt daardoor niet op in zijn kleurgroep.

o ***E. carnea* 'Pink Cloud'**
(D. Edge, Forest Edge Nurseries, Woodlands, Wimborne, Dorset (GB), 1986)
Bloemen roze, later donkerroze (H12 Heliotrope), februari-maart. Loof frisgroen. Groeiwijze open, 15x50 cm.
David Edge vond deze cultivar als zaailing op zijn bedrijf in 1982.

o ***E. carnea* 'Pink Pearl'**
syn. *E. carnea* 'Pink Beauty')
(Backhouse Nurseries, York (GB), 1911)
Bloemen lilapaars (H11 Lilac Pink), klein, december-maart. Loof lichtgroen. Groeiwijze breed en los, 15x35 cm.
Één van de door Richard Potter in Zwitserland gevonden en in 1911 geïntroduceerde cultivars van Backhouse.

*** p ***E. carnea* 'Pink Spangles'**
(Treseder's Nurseries, Truro, Cornwall (GB), 1966)
Bloemen openen lichtroze (H16 Shell Pink), kleuren donkerder (65A, H8 Pink aan de punt en 65C, H16 Shell Pink aan de basis), groot en enigszins tweekleurig, januari-april. Loof heldergroen. Groeiwijze breed en krachtig, 15x45 cm.
Zomaar gevonden in een tuin langs een kreekje in Cornwall door Niel Treseder. Aanvankelijk dacht men dat het een *E.* x*darleyensis* zaailing was (de cultivar werd als zodanig geïntroduceerd). Later heeft stuifmeelonderzoek aangetoond dat men toch te maken had met een *Erica carnea*-cultivar.
De grote bloemen aan lange twijgen, de goede kleur en de overdadige bloei maken van deze plant een lust voor het oog. Het is een van de beste uit de kleurengroep lichtroze met een krachtige groei en goede gezondheid.

* ***E. carnea* 'Pirbright Rose'**
(C.R. Roots, Pirbright, Surrey (GB), ca 1933)
Bloemen donkerroze (75C, H12 Heliotrope), december-maart. Loof grijsgroen. Groeiwijze breed spreidend, compact, 15x30 cm.
'Pirbright Rose' is een goede cultivar met een iets meer opgaande groeiwijze, die iets vroeger bloeit dan de meeste andere *E. carnea*-cultivars.

o ***E. carnea* 'Polden Pride'**
(D. Chalk, Polden Acres Nursery, Edington, nr. Bridgewater (GB), ca. 1982)
Bloemen donkerroze (H12 Heliotrope), mauve (H12 Mauve) aan de basis, januari-maart. Loof groen. Groeiwijze krachtig opgaand, 15x50 cm.
Deze cultivar werd genoemd naar de kwekerij waar hij werd gevonden.

o ***E. carnea* 'Porter's Red'**
(USA, ca 1965)
Bloemen wijnrood (H14 Magenta), januari-april. Loof groen. Groeiwijze spreidend, 15x45 cm.
Over de oorsprong van deze cultivar, die zeer op 'Myretoun Ruby' lijkt, is bijna niets bekend.

o ***E. carnea* 'Praecox Rubra'**
(Backhouse Nurseries, York (GB), 1911)
Bloemen donkerroze (H12 Heliotrope), november-maart. Loof donkergroen, vaak met een grijsachtige schijn. Groeiwijze breed spreidend, compact, 15x40 cm.
Dit is de vroegst bloeiende van de Zwitserse vondsten van Richard Potter.

o ***E. carnea* 'Prince of Wales'**
(Backhouse Nurseries, York (GB), 1911)
Bloemen lichtroze (H16 Shell Pink), januari-april. Loof lichtgroen, de bladeren hebben een kenmerkende krul. Groeiwijze spreidend, 15x35 cm.
Deze uit Zwitserland stammende vondst van Richard Potter werd genoemd naar de Engelse kroonprins, de latere koning Edward VII, die na zijn troonsafstand Hertog van Windsor werd.

* p ***E. carnea* 'Queen Mary'**
(Backhouse Nurseries, York (GB), 1911)
Bloemen donkerroze (72D, H12 Heliotrope), november-maart. Loof lichtgroen, soms iets geelachtig. Groeiwijze breed spreidend, 20x40 cm.
Deze oude cultivar werd in de Zwitserse bergen verzameld door Richard Potter die in dienst was van de beroemde Backhouse Nurseries en die verscheidene andere *Erica carnea*-vondsten vanuit Zwitserland meebracht. In de reeks die werd benaamd bij gelegenheid van de kroning van de Engelse koning George V, werd deze genoemd naar de bekende Engelse koningin. Aantrekkelijk door de vroege bloei.

o ***E. carnea* 'Queen of Spain'**
(Backhouse Nurseries, York, 1911)
Bloemen bleek lilapaars (H11 Lilac Pink), lichtroze (H16 Shell Pink) aan de basis, februari-april. Loof groen. Groeiwijze los, breed spreidend, 15x30 cm.
Weer een van de vele introducties uit 1911 die in Zwitserland zijn gevonden. Deze cultivar werd genoemd naar een kleindochter van Queen Mary, prinses Victoria Eugenie, gehuwd met de Spaanse koning Alphonso XIII.

17. *E. carnea* **'R.B. Cooke'**

*** p ***E. carnea* 'R.B. Cooke'**
(Engeland, ca. 1971)
Bloemen roze bij het opengaan (68C, H8 Pink) kleuren steeds meer naar lichtpaars (H2 Mauve), januari-april. Loof groen. Groeiwijze fors en breed, 20x45 cm.
Deze cultivar waarvan de oorsprong onbekend is en die werd genoemd naar een bekend hovenier uit Colbridge, Engeland (1881-1973), heeft uitstekende kwaliteiten: een opvallende bloemkleur, rijke bloei en een gezonde, forse groei. Het is een van de beste in deze kleurengroep, vergelijkbaar met 'Pink Spangles'.

o ***E. carnea* 'Red Rover'**
(H. Dungey, Felsberg Nurseries, Liskeard, Cornwall (GB), ca. 1974)
Bloemen donkerroze (donker H8 Pink), februari-maart. Loof groen. Groeiwijze kruipend, 15x50 cm.
'Red Rover'werd als zaailing gevonden op de Broadhurst kwekerij in Truro, Cornwall. Valt niet op in zijn kleurgroep. (Rover = zwerver.)

18. *E. carnea* **'Rosalie'**

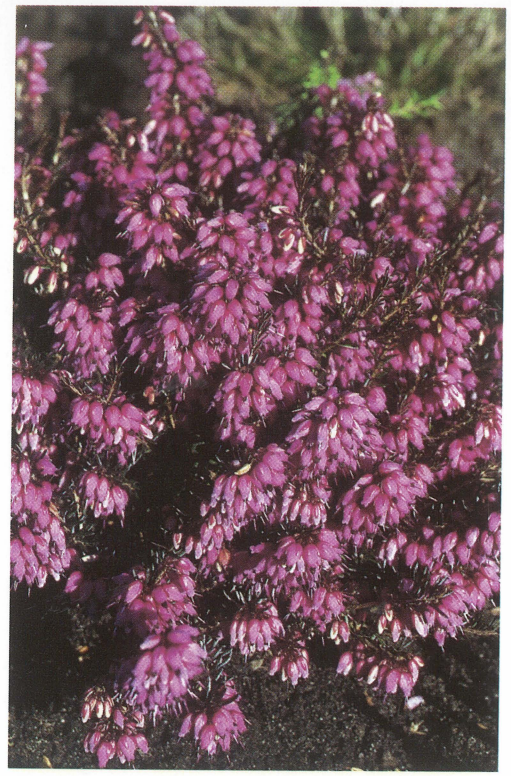

19. *E. carnea* **'Rosantha'**

E. carnea **'Red Shift'**
(J. Proudfoot, Almondell Nursery, Methven, Perthshire, Schotland, 1993)
Bloemen robijnrood (H5 Ruby), februari-april. Loof donkergroen met bronskleurige topjes. Groeiwijze open, spreidend, 15x40 cm.
Deze cultivar met een bijzonder opvallende bloemkleur werd in 1990 door John Proudfoot als zaailing op zijn kwekerij gevonden.

o *E. carnea* **'Robert Jan'**
(P. Kolster. Boskoop, ca. 1987)
Bloemen donkerroze (H12 Heliotrope), december-februari. Loof donkergroen. Groeiwijze krachtig, kruipend, 15x45 cm.
Deze cultivar werd als zaailing gevonden en genoemd naar een zoon van de vinder, kweker P. Kolster.

o *E. carnea* **'Romance'**
(G. van Hoef, Barneveld, 1993)
Bloemen wit met een lichtpaarse blos, februari maart. Loof groen. Groeiwijze open, speidend, 20x40 cm.
Heideliefhebber S. Ketelaar uit Nieuwegein ontdekte deze cultivar als zaailing in zijn tuin. Weinig aantrekkelijk vanwege groeiwijze en bloemkleur.

** p *E. carnea* **'Rosalie'**
(K. Kramer, Edewecht. Duitsland, 1990)
Bloemen helderroze, later lichtrood (71B, H13 Crimson), maart-mei. Loof bronsgroen, donkergroen in de winter. Groeiwijze compact opgaand, 20x40 cm.
Deze cultivar is het resultaat van een bewuste kruising, waarbij 'Myretoun Ruby' een van de ouders was, uitgevoerd door Kurt Kramer te Edewecht. De plant is vooral door de opvallend opgaande groeiwijze, de rechtopstaande bloemtakken, zeer geschikt voor potcultuur. De naam is een fantasienaam, zoals de meeste meisjesnamen die K. Kramer koos voor zijn cultivars.

o *E. carnea* **'Rosalinde Schorn'**
(P.G. Zwijnenburg, Boskoop, 1985)
Bloemen wit, februari-april. Loof heldergeel, het hele jaar door. Groeiwijze breed spreidend, 15x35 cm.
Kweker H. Schorn uit Hellendoorn, Nederland, ontdekte deze cultivar, een zaailing van waarschijnlijk 'Springwood White' en 'Aurea' in zijn heidetuin en noemde hem naar zijn dochter. De cultivar is erg ziektegevoelig.

*** p *E. carnea* **'Rosantha'**
(K. Kramer, Edewecht (D), 1992)

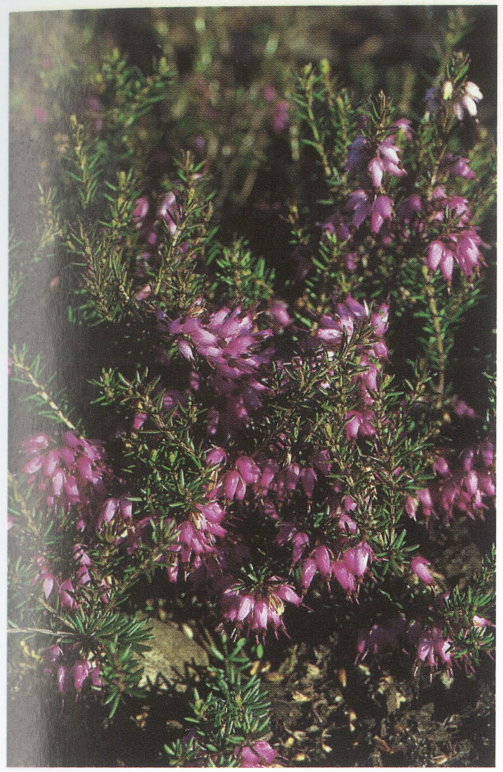

20. *E. carnea* **'Rubinteppich'**

Bloemen lichtend donkerroze (70A-71B, licht H13 Crimson) waarin de kleur blauw bijna helemaal ontbreekt, maart-april. Loof bronsgroen. Groeiwijze compact, 15x30 cm.
Eveneens afkomstig uit een bewuste kruising met 'Myretoun Ruby'. Een uitstekende plant, met een aantrekkelijke kleur, een van de beste uit de kleurengroep rood. Beslist de beste aanwinst van de laatste jaren.

E. carnea **'Rosea'**
(Wallace (GB), 1914)
Bloemen helderroze (H8 Pink), januari-maart. Loof donkergroen. Groeiwijze spreidend, 20x40 cm.
Een al zeer oude, weinig bloeiende en traag groeiende cultivar.

o *E. carnea* **'Rosy Gem'**
(Maxwell & Beale, Broadstone, Dorset (GB), ca. 1946)
Bloemen donkerroze (H12 Heliotrope), februari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze spreidend, 20x45 cm.
Er is weinig bekend over de oorsprong van deze laatbloeiende cultivar. Lange tijd heeft er onzekerheid bestaan over de soortechtheid.

* *E. carnea* **'Rosy Morn'**
(Engeland, ca. 1971)
Bloemen lilaroze (74D, H11 Lilac Pink), november-april. Loof groen. Groeiwijze spreidend, 15x30 cm.
De juiste herkomst van deze plant is onbekend. De naam is een toespeling op de bloemkleur en morn = ochtend.
Een goede cultivar door zijn vroege en rijke bloei.

o *E. carnea* **'Rotes Juwel'**
(K. Kramer. Edewecht (D), 1990)
Bloemen helder wijnrood (H14 Magenta), december-april. Loof donkergroen. Groeiwijze breed rechtopgaand en compact, 15x40 cm.
Ook deze cultivar werd door K. Kramer geselecteerd uit zaailingen verkregen uit een kruising met 'Myretoun Ruby'. De cultivar is helaas nogal vatbaar voor ziektes.

*** p *E. carnea* **'Rubinteppich'**
(H.Hachmann, Barmstedt (D), 1967)
Bloemen licht lilaroze (70B, H11 Lilac Pink), februari-april. Loof tamelijk donkergroen. Groeiwijze breed, compact en laag, 15x40 cm.
'Rubinteppich' werd op de bekende kwekerij van H. Hachmann gevonden als zaailing van waarschijnlijk 'Springwood White' en 'Vivellii'. Het is een uitstekende cultivar, een van de beste in de kleurengroep roze, rijkbloeiend aan lange bloemtrossen, goed groeiend en gezond, zeer populair in Duitsland. Hij doet zijn naam, robijnkleurig tapijt, alle eer aan.

o *E. carnea* **'Ruby Glow'**
(Jongkindt-Coninck, Dedemsvaart, 1921)
Bloemen wijnrood (H14 Magenta), februari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze breed opgaand tot spreidend, compact, 15x35 cm.
Een oude, veelgekweekte cultivar van Nederlandse origine. Valt niet op in zijn kleurgroep.

o *E. carnea* **'Scatterley'**
(H. Kruse, Bad Zwischenahn (D), 1991)
Bloemen lilapaars (H11 Lilac Pink), klein, december-maart. Loof groen, kleine blaadjes. Groeiwijze laag, zeer dicht en compact, dwergachtig, 10x25 cm.
Een dwergachtige sport uit 'Winter Beauty' die niet gemakkelijk te houden is.

s *E. carnea* **'Schatzalp'**
(H. Frey, Wildensburg, Zürich, Zwitserland, ca. 1987)
Bloemen lilaroze (70B, H11 Lilac Pink), febru-

21. *E. carnea* **'Snow Prince'**

22. *E. carnea* **'Snow White'**

ari-april. Loof donkergroen. Groeiwijze zeer compact, gedrongen, 10x15 cm.
Deze dwerg werd in de alpiene tuin van een kuurhotel bij Davos gevonden door de Zwitserse kweker H. Frey.
'Schatzalp' is de enige dwergvorm in het *Erica carnea*-sortiment die met succes kan worden toegepast op plaatsen waar dat gewenst is.

o ***E. carnea* 'Schneekuppe'**
(K. Kramer, Edewecht (D), 1990)
Bloemen wit, januari-april. Loof heldergroen. Groeiwijze compact opgaand, 15x30 cm.
'Schneekuppe' is een van de zaailingen die K. Kramer selecteerde uit zijn kruising van 'Springwood White' en 'Snow Queen'.

***E. carnea* 'Schneesturm'**
(K. Kramer, Edewecht (D), 1990)
Bloemen wit, groot, februari-april. Loof heldergroen. Groeiwijze breed spreidend, 15x40 cm.
Geselecteerd uit de bewuste kruising 'Snow Queen' x 'Springwood White', uitgevoerd door K. Kramer in 1983. Groeit compacter en minder breed dan 'Springwood White'.

o ***E. carnea* 'Sherwood Creeping'**
(Sherwood Nursery, Portland, Oregon, USA, 1963)
Bloemen lavendelkleurig paars (H3 Lavender), februari-april. Loof lichtgroen. Groeiwijze spreidend tot kruipend, 15x25 cm.
Deze cultivar van Amerikaanse origine werd waarschijnlijk als zaailing gevonden.

E. carnea 'Sherwood Early Red': ***E. carnea* 'Early Red'**

o ***E. carnea* 'Smart's Heath'**
(J.F. Letts, Foxhollow, Windlesham, Surrey (GB), ca. 1966)
Bloemen lilapaars (H11 Lilac Pink), januari-maart. Loof groen met bronskleurige waas in de winter. Groeiwijze breed, 15x45 cm.
Mr Lane uit Smart's Heath Lane ontdekte deze zeer op 'Springwood Pink' lijkende cultivar als zaailing op zijn kwekerij.

o ***E. carnea* 'Sneznik'**
(Duitslandx, ca. 1980)
Bloemen rozerood (H7 Rose Pink), klein, februari-april. Loof groen. Groeiwijze compact door de vele, korte zijtakjes, 15x20 cm.
Deze dwergachtig groeiende cultivar werd door Dr. H. Simon gevonden op de berg Sneznik, schiereiland Istrië, Kroatië.

** p ***E. carnea* 'Snow Prince'**
(P. Bakhuyzen & Zonen, Boskoop, 1989)

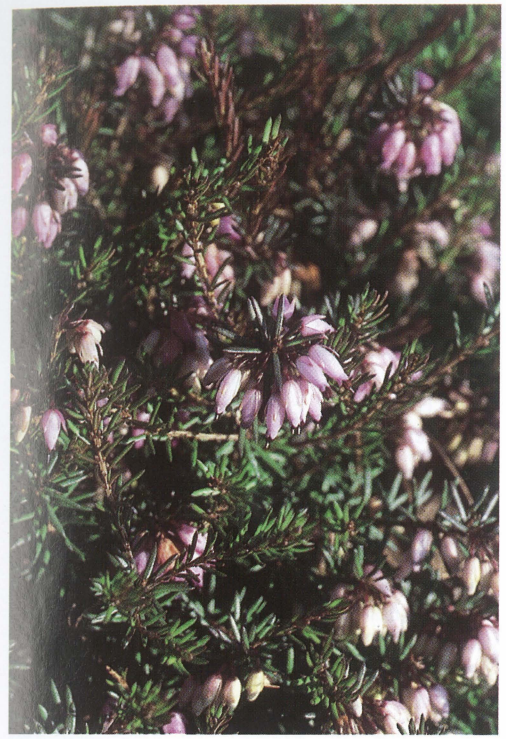

23. *E. carnea* **'Spring Cottage Crimson'**

24. *E. carnea* **'Springwood Pink'**

Bloemen helderwit, groot, februari-april. Loof lichtgroen. Groeiwijze bossig, min of meer bolvormig, 15x30 cm.
'Snow Prince' werd als zaailing, waarschijnlijk van 'Snow Queen', gevonden op de kwekerij van de bekende Boskoopse heidekwekers. Het is een zeer goede cultivar die rijk bloeit aan stevige trossen met grote bloemen, gezond en goed groeiend.

o ***E. carnea* 'Snow Queen'**
(C. Verboom, Boskoop, 1934)
Bloemen wit, januari-april. Loof groen. Groeiwijze compact, 15x25 cm.
Deze vroeger goede cultivar van Nederlandse bodem, wordt nu overtroffen door betere nakomelingen.

*** ***E. carnea* 'Snow White'**
(Engeland, ca. 1991)
Bloemen wit met witte kelkbladen die de bloemkroon voor de helft bedekken, februari-april. Loof heldergroen. Groeiwijze breed spreidend, 15x30 cm.
Het is eigenaardig dat er bijna niets bekend is over de oorsprong van deze uitstekende cultivar, een van de beste witbloeiende: opvallend rijke bloei, prachtige habitus en weinig vatbaar voor ziekten.

** p ***E. carnea* 'Spring Cottage Crimson'**
(Otter's Court Heathers, West Camel, Somerset (GB), ca. 1981)
Bloemen bij het opengaan donkerroze (72D, H12 Heliotrope) later kleurend naar licht karmozijnrood (H13 Crimson), december-februari. Loof groen. Groeiwijze compact spreidend, 15x40 cm.
Deze uit Engeland afkomstige cultivar bloei zeer rijk en vroeger dan de meeste andere *E. carnea*-cultivars. Door zijn aantrekkelijke groeiwijze en ongevoeligheid voor ziekten ook zeer geschikt voor potcultuur.

* ***E. carnea* 'Spring Day'**
(Ridgway Heather Nursery/Springfield Nurseries (GB), ca. 1987)
Bloemen donkerroze (72C/D, H12 Heliotrope) januari-maart. Loof groen. Groeiwijze breed spreidend, 15x40 cm.
Deze compact groeiende zaailing van 'Springwood Pink', waarvan de herkomst niet helemaal duidelijk is, kan goed worden gebruikt waar een niet te snel groeiende bodembedekker gewenst is. De plant heeft daarbij ook nog een goede kleur en is ongevoelig voor ziekten.

** ***E. carnea* 'Springwood Pink'**
(Schotland, vóór 1930)

Bloemen bij het opengaan lichtroze (75C, H16 Shell Pink), kleuren later donkerder, februari-april. Loof groen. Groeiwijze krachtig spreidend, lange takken, 20x45 cm.
Deze cultivar werd door Mevr. R. Walker uit Schotland als zaailing van de eveneens door haar gevonden 'Springwood White' gevonden. De plant werd genoemd naar haar huis. Een zeer goede keus waar een goede, snelgroeiende bodembedekker gewenst is.

* ***E. carnea* 'Springwood White'**
(Wisley Gardens (GB), 1925)
Bloemen wit, groot, februari-april. Loof frisgroen. Groeiwijze zeer breed spreidend met lange takken, 15x45 cm.
Een zeer bekende, veel gekweekte witbloeiende *Erica carnea* die door Mevr. R. Walker uit Springwood, Stirling, Schotland, werd gevonden op de Monte Carreggio in Noord-Italië. De benaming en introductie geschiedde door F.J. Chittenden, de directeur van de Royal Horticultural Society's Gardens, Wisley.
Als jonge plant maakt 'Springwood White' soms een wat slordige indruk, maar de plant imponeert nog steeds door de goede bloei aan lange takken. Het is een goede bodembedekker.

o ***E. carnea* 'Startler'**
(Engeland, vóór 1955)
Bloemen paars (H3 Mauve) bij het opengaan, later licht purperrood (licht H 10 Purple). Loof dofgroen. Groeiwijze breed spreidend, 20x45 cm.
Deze cultivar draagt een naam die al eerder is gebruikt voor een *Erica cinerea*-cultivar en die dus niet geoorloofd is. Er is niets bekend over de oorsprong.

o ***E. carnea* 'Sunshine Rambler'**
(G.B. Rawinsky, Primrose Hill Nursery, Haslemere, Surrey (GB), 1971)
Bloemen donkerroze (donker H8 Pink), weinig talrijk, februari-april. Loof heldergeel, in de winter bronsgeel. Groeiwijze spreidend, 20x40 cm.
Deze nogal ziektegevoelige loofplant werd door mevr. Cowan, Farnham, Surrey (GB), als zaailing in haar tuin gevonden.

o ***E. carnea* 'Thomas Kingscote'**
(Backhouse Nurseries, York (GB), 1911)
Bloemen donkerroze (H12 Heliotrope), maart-april. Loof licht grijsgroen. Groeiwijze tamelijk compact, 15x25 cm.
Één van de cultivars die in Zwitserland werd gevonden door Richard Potter van de Backhouse-kwekerij. Wie Thomas Kingscote was, kon niet worden achterhaald.

***E. carnea* 'Treasure Trove'**
syn. *E. carnea* 'Amy Doncaster'
(Macpennies Nurseries, Christchurch, Dorset (GB), ca. 1978)
Bloemen zalmroze (H15 Salmon), februari-april. Loof groen. Groeiwijze compact, slank, 15x30 cm.
Deze langzaamgroeiende cultivar die door Mevr. Amy Doncaster in haar tuin in Chandlers Ford, Hampshire, Engeland, als zaailing werd gevonden, valt vooral op door een aparte bloemkleur.

o ***E. carnea* 'Tybesta Gold'**
(J. Anderson, Broadhurst Nursery, Grampound, Truro, Cornwall (GB), ca. 1980)
Bloemen donker paarsroze (donker H3 Mauve), januari-april. Loof geel met roze tint in voorjaar en zomer, later groengeel. Groeiwijze kruipend tot spreidend, 15x45 cm.
Een zaailing van 'Springwood White' met een wat ziekelijk uiterlijk. Tybesta is de naam die de Romeinen gebruikten voor Grampound.

25. *E. carnea* 'Viking'

*** p ***E. carnea* 'Viking'**
(P. Bakhuyzen & Zonen, Boskoop, 1984)
Bloemen paarsrood (73A, H 12 Heliotrope), maart-april. Loof donker bronsgroen. Groeiwijze krachtig maar compact, 15x45 cm.
'Viking' werd gevonden in een partij stekplanten die afkomstig waren uit Scandinavië, vandaar ook de naam, op de kwekerij van P. Bakhuyzen & Zonen te Boskoop. Het is in de kleurengroep paarsroze de beste cultivar die vooral opvalt door een prachtige habitus, loofkleur en bloeirijkheid. De plant is ongevoelig voor ziekten.

o ***E. carnea* 'Vivellii'**
(Theoboldt, Württemberg (D), 1909)
Bloemen donker rozerood (donker H7 Rose Pink), februari-april. Loof bronsgroen, in de winter donkerder. Groeiwijze opgaand, los, 15x35 cm.
Deze veelgekweekte, in Zwitserland in het wild gevonden cultivar, wordt nu overschaduwd door recentere introducties. De cultivar is erg ziektegevoelig.

o ***E. carnea* 'Vivellii Aurea'**
(O. Schröder, Ekern (D), 1957)
Bloemen donker rozerood (donker H7 Rose Pink), februari-april. Loof donker bronskleurig oranje, in de winter donker bronsgroen. Groeiwijze opgaand, lager en compacter dan 'Vivellii', 15x30 cm.
Deze sport uit 'Vivellii' lijkt veel op 'Ann Sparkes', maar is minder mooi en sterk.

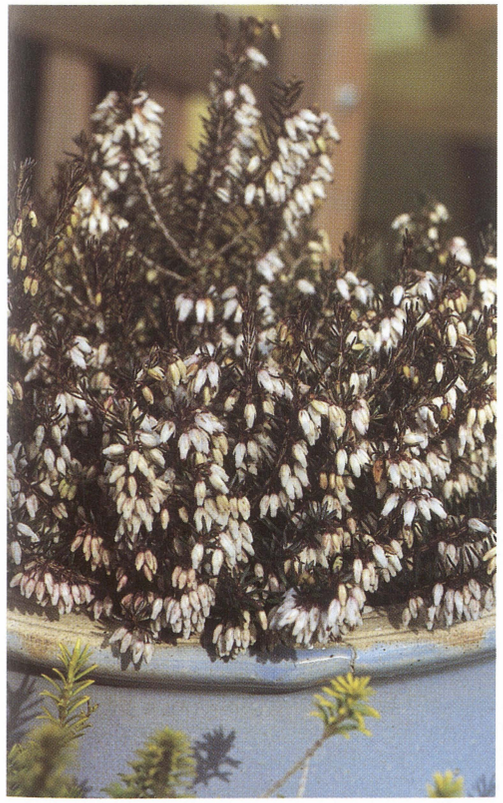
26. *E. carnea* 'Weisse March Seedling'

o ***E. carnea* 'Walter Reisert'**
(W. Nagel, Bretten, Bad Zwischenahn (D), 1986)
Bloemen wijnrood (H14 Magenta), februari-april. Loof groen. Groeiwijze krachtig spreidend, 15x45 cm.
Als zaailing gevonden op de kwekerij van W. Nagel in Duitsland.

o ***E. carnea* 'Wanda'**
(C.P. Piper, Pennyacre Nurseries, Springfield, Fyfe, Schotland, ca. 1976)
Bloemen wijnrood (H14 Magenta), januari-februari. Loof donkergroen met in het voorjaar uitlopers met roze topjes. Groeiwijze compact, 15x35 cm.
Als zaailing gevonden op de bekende heidekwekerij in Schotland. Niet bekend is waar de naam vandaan komt.

** p ***E. carnea* 'Weisse March Seedling'**
(R. Bratfisch (D), 1989)
Bloemen wit, maar door de donkere helmknoppen zeer lichtroze voor het oog (H4 Lilac), maart-april. Loof donkergroen, glanzend. Groeiwijze breed spreidend, 15x30 cm.
Deze sport aan 'March Seedling' heeft de goede eigenschappen van de moederplant grotendeels geërfd en heeft daarbij een aparte bloemkleur.

o ***E. carnea* 'Wentwood Red'**
(Otters' Court Heathers, West Camel, Somerset (GB), ca. 1981)
Bloemen bij het opengaan roze (H8 Pink), later wijnrood (H14 Magenta), januari-maart. Loof donkergroen. Groeiwijze compact, 15x45 cm.
Deze zaailing die door mevr. A.A. Parris uit Usk in Wales omstreeks 1965 als zaailing werd gevonden, is genoemd naar een bos in de buurt van haar woonplaats Usk.

o ***E. carnea* 'Westwood Yellow'**
(J. Hall, Windlesham Court Nursery, Windlesham, Surrey (GB), 1977)
Bloemen zeer lichtroze (H16 Shell Pink), later donkerroze (H12 Heliotrope), februari-april. Loof goudgeel, het hele jaar door. Groeiwijze spreidend, 15x30 cm.

27. *E. carnea* 'Winterfreude'

28. *E. carnea* 'Winter Snow'

John Letts vond deze cultivar in zijn tuin in 1973. Bij zijn verhuizing naar Nieuw-Zeeland gaf hij hem aan John Hall die hem benaamde en introduceerde. Genoemd naar de Westwood Road, Windlesham waaraan 'Foxhollow' (John Letts' huis en kwekerij) was gelegen. De cultivar is nogal ziektegevoelig.

WHISKY: ***E. carnea* 'Bell's Extra Special'**

o ***E. carnea* 'Whitehall'**
(J. Hall, Windlesham Court Nursery, Windlesham, Surrey (GB), 1990)
Bloemen wit, januari-maart. Loof heldergroen. Opgaande, compacte groeiwijze, 15x30 cm.
Ook de Engelse kweker John Hall kruiste de cultivars 'Springwood White' en 'Snow Queen' in 1986 en selecteerde deze cultivar uit de verkregen zaailingen.

o ***E. carnea* 'Winter Beauty'**
(Backhouse Nurseries, York (GB), 1911)
Bloemen lichtroze (H8 Pink), november-maart. Loof donkergroen. Groeiwijze spreidend, los, 15x45 cm.
Dit is waarschijnlijk de meest bekende van de in Zwitserland door Richard Potter gevonden en door Backhouse in 1911 geïntroduceerde cultivars. De planten die lange tijd in Nederland onder deze naam werden aangeboden, waren allemaal 'King George'.

** p ***E. carnea* 'Winterfreude'**
(K. Kramer, Edewecht (D), 1992)
Bloemen karmozijnrood (71B, H13 Crimson), (oktober)-november-maart. Loof donkergroen. Groeiwijze compact, 15x40 cm.
'Winterfreude', wat betekent: winterse vreugde, is eveneens geselecteerd uit een bewuste kruising met 'Myretoun Ruby' uitgevoerd door K. Kramer. Een interessante cultivar, die al zeer vroeg rijk bloeit en met een opvallende bloemkleur en habitus. Geeft op sombere herfstdagen aardig kleur in de tuin.

o ***E. carnea* 'Winter Gold'**
(W.R.A. Parsons, Wood Close, Upper Woolhampton, Berkshire (GB), ca. 1981)
Bloemen roze (H8 Pink), februari-april. Loof goudgeel. Groeiwijze spreidend, 15x45 cm.
De loofkleur van deze cultivar is iets meer heldergeel dan die van 'Altadena'. De plant werd als zaailing gevonden. Niet erg rijk bloeiend en behoorlijk ziektegevoelig.

29. *E. carnea* 'Wintersonne'

***E. carnea* 'Winter Melody'**
(W.R.A. Parsons, Wood Close, Woolhampton, Berkshire (GB), 1981)
Bloemen lichtroze (H16 Shell Pink), februari-april. Loof groen. Groeiwijze breed spreidend, 15x50 cm.
Deze krachtig groeiende cultivar werd als zaailing gevonden door W.R.A. Parsons.

WINTER RUBIN: ***E. carnea* 'Kramer's Rubin'**

*** ***E. carnea* 'Winter Snow'**
(British Heather Growers Association (GB), 1993)
Bloemen wit, februari-mei. Loof heldergroen. Groeiwijze breed, iets opgaand, 15x35cm.
Deze, eveneens door K. Kramer uit een kruising van 'Springwood White' x 'Snow Queen' verkregen cultivar, is naar de mening van de keuringscommissie de beste uit deze kruisingen. 'Winter Snow' is een van de twee allerbeste witbloeiende cultivars: overweldigend rijke bloei, uitstekende habitus, gezonde groei.

*** p ***E. carnea* 'Wintersonne'**
(K. Kramer, Edewecht (D), 1991)
Bloemen in knop roodbruin, lilarose bij het opengaan (70B, H11 Lilac Pink) later kleurend naar wijnrood (76B, H14 Magenta), februari-april. Loof in de herfs en winter koperkleurig roodbruin, in de zomer donkergroen. Groeiwijze compact, iets opgaand, 15x35 cm.
Ook weer geselecteerd door K. Kramer uit zijn kruisingen met 'Myretoun Ruby'.
'Wintersonne' is een van de beste introducties van de laatste jaren: een zeer opvallende loofkleur, afwijkend van het overige sortiment, de kleur van de bloemknoppen en een zeer rijke bloei. De plant is goed gezond en door de groeiwijze bijzonder geschikt voor potcultuur. Vanwege de kleur van de bloemknoppen, die lange tijd bepalend is voor het aanzien van de plant, werd 'Wintersonne' ingedeeld in de kleurengroep rood.

***E. carnea* 'Winter Sport'**
(D. Wilson, Wilson's Nursery, Golden, British Columbia, Canada, ca. 1992)
Bloemen aanvankelijk zeer lichtroze (licht H16 Shell Pink), later donkerpurper (H10 Purple), januari-maart. Loof groen. Groeiwijze mooi spreidend, 15x30 cm.
Een door David Wilson gevonden sport, misschien van 'Adrienne Duncan', met een sierlijke groeiwijze.

Literatuur

DENKEWITZ, LOTHAR (1987): Heidegärten.
LAAR, HARRY VAN DE (1979): Het heidetuinboek, 6e druk.
MAXWELL, D. FYFE (1927): The Low Road, Hardy Heathers and the Heather Garden.
NELSON, E.C. & SMALL, D.J. (2000): International Register of Heather Names, Vol. 1, Hardy Cultivars & European Species.
PROUDLEY, BRIAN & VALERIE (1974): Heathers in colour.
SMALL, DAVID & ANNE (2001): Handy Guide to Heathers.
UNDERHILL, TERRY (1990): Heaths and Heathers,
YATES, GEOFFREY (1985): The Gardener's Book of Heathers,.
Ericultura, orgaan van de Nederlandse Heidevereniging (kwartaal med. blad), diverse nrs. 1970-2002.
The Heather Society, Yearbooks, 1970 t/m 2002.

J.G. (Jos) Flecken
Heidekenner en eindredacteur van heideblad Ericultura.

Overzicht gekeurde cultivars

(Survey of accessed cultivars / Übersicht bewertete Kultivare)

Bloemen wit (Flowers white / Blumen weiss)

***	'Snow White'; 'Winter Snow'
**	p 'Isabell'; p 'Snow Prince'
*	'Ice Princess'; 'Springwood White'
o	'Alba'; 'Cecilia M. Beale'; 'Schneekuppe'; 'Snow Queen'; 'Whitehall'

Bloemen lichtroze (Flowers pale pink / Blumen hell rosa)

***	p 'Pink Spangles'; p 'R.B. Cooke'
**	'Springwood Pink'; p 'Weisse March Seedling'
*	'Little Peter'; p 'Pallida'; 'Spring Day'
o	'C.J. Backhouse'; 'Clare Wilkinson'; 'Foxhollow Fairy'; 'Gracilis'; 'James Backhouse'; 'Lake Garda'; 'Mrs Sam Doncaster'; 'Pink Pearl'; 'Romance'; 'Scatterley'; 'Smart's Heath'; 'Winter Beauty'

Bloemen roze (Flowers pink / Blumen rosa)

***	p 'March Seedling'; p 'Rubinteppich'
**	p 'December Red'
*	p 'Jennifer Anne'; p 'Martin'; 'Pirbright Rose'; 'Rosy Morn'
o	'Accent'; 'Atrorubra'; 'Beoley Pink'; 'Catherine Kolster'; 'Christine Fletcher'; 'Early Red'; 'Eileen Porter'; 'Late Pink'; 'Mr Reeves'; 'Pink Cloud'; 'Prince of Wales'; 'Red Rover'; 'Robert Jan'; 'Sherwood Creeping'; 'Thomas Kingscote'; 'Walter Reisert'; 'Wanda'

Bloemen paarsroze (Flowers purple pink / Blumen purperrosa)

***	p 'Lohse's Rubin'; p 'Loughrigg'; p 'Viking'
**	p 'Heathwood'; p 'Spring Cottage Crimson'
*	'Lesley Sparkes'; p 'Queen Mary'
o	'Alan Coates'; 'Carnea'; 'Cecilia M. Beale Pink'; 'David's Seedling'; 'Jack Stitt'; 'John Kampa'; 'King George'; 'Margerie Frearson'; 'Oriënt'; 'Polden Pride'; 'Praecox Rubra'; 'Queen of Spain'; 'Rosy Gem'; 'Ruby Glow'; 'Sneznik'; 'Startler'

Bloemen rood (Flowers red / Blumen rot)

***	p 'Challenger'; p 'Myretoun Ruby'; p 'Rosantha'; p 'Wintersonne'
**	p 'Rosalie'; p 'Winterfreude'
s	'Schatzalp'
o	'Adrienne Duncan'; 'Dwingeloo Pride'; 'Kramer's Rubin'; 'Nathalie'; 'Porter's Red'; 'Rotes Juwel'; 'Vivellii'; 'Wentwood Red'

Loof geel (of brons of geelgroen) (Leaves yellowish or reddish / Laub gelb oder rötlich)

***	p 'Golden Starlet'
**	p 'Bell's Extra Special'; p 'Gelderingen Gold'; p 'Hilletje'
*	p 'Ann Sparkes'
o	'Altadena'; 'Aurea'; 'Barry Sellers'; 'Foxhollow'; 'Gelber Findling'; 'January Sun'; 'Moonlight'; 'Netherfield Orange'; 'Rosalinde Schorn'; 'Sunshine Rambler'; 'Tybesta Gold'; 'Vivellii Aurea'; 'Westwood Yellow'; 'Winter Gold'

Summary

From 1999 to 2002 more than 100 different cultivars of Erica carnea have been assessed for use as a garden plant by the Trial Committee of the RBHS. There has been a big increase in the amount of cultivars in the past years and there was some confusion of the identity of some cultivars in the nursery trade.
A total of 39 cultivars received awards and 73 cultivars appeared to be of no value. In this report a further 13 cultivars are mentioned without assessment.
In addition to their assessment as garden plants also a lot of cultivars were assessed as pot plants. Erica carnea is increasingly being sold and used as a pot plant. Cultivars that are suitable for this culture are indicated.

Zusammenfassung

Von 1999 bis 2002 wurden durch die Bewertungskommission der „Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen" (KVBC) mehr als 100 verschiedene Kultivare von Erica carnea beurteilt und hinsichtlich ihrer Verwendung als Gartenplanzen bewertet. Die wesentlichen Gründe hierfür waren die grosse Zunahme in der Anzahl der Kultivare in den letzten Jahren und damit verbunden die Zweifel über die Sortenechtheit einiger Sorten.
Insgesamt wurden 39 Kultivare positiv bewertet. Für 73 Sorten gilt, dass sie, ohne der Vielseitigkeit des Sortiments zu schaden, für das in den Niederlanden gezogenen Sortiment entbehrlich sind. 13 der in den Niederlanden vorkommende Sorten konnten (noch) nicht ausgepflanzt werden und wurden darum auch nicht bewertet, doch werden sie wegen der Vollständigkeit im Bewertungsrapport genannt.
Neben der Beurteilung als Gartenpflanze im Freiland wurde der wichtigste Teil der Sorten auch bewertet hinsichtlich ihrer Eignung als Topfpflanze, da immer mehr Heidepflanzen im Topf oder Container verkauft werden. Im Bewertungsrapport wird auf eine mögliche Eignung als Topfpflanze hingewiesen.